

Fot. Julian Lewandowski – wszystkie

10 lat REZERWATU „Gubińskie Mokradła”

Wkrótce, w dniu 1 marca 2021 r., minie 10 lat od utworzenie rezerwatu przyrody „Gubińskie Mokradła”. Nie byłoby w tym nic nadzwyczajnego, gdyby nie fakt, że jest to pierwszy w Polsce, i ciągle pod tym względem wyjątkowy, rezerwat utworzony na wniosek i w wyniku wieloletnich zabiegów osoby prywatnej, właściciela gruntów. Jest nim członek Klubu – Remigiusz Wachowiak.

Rezerwat leży w granicach administracyjnych Miasta Gubina, zajmuje powierzchnię 99,8 ha i chroni populacje ptaków wodnych i błotnych oraz ich siedliska.

Obszar Gubińskich Mokradel już od początku lat 90. ubiegłego wieku był obiektem zainteresowania gubińskich przyrodników, którzy kilkakrotnie występowali z inicjatywą jego ochrony, pierwotnie w formie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego lub użytku ekologicznego, a ostatecznie w formie rezerwatu. W dniu 14 marca 2008 r., właściciel gruntów wystąpił z wnioskiem o utworzenie

rezerwatu. Inicjatywa, wraz z odpowiednim oświadczeniem woli, przekazana została Klubowi Przyrodników, który skierował odpowiedni wniosek do RDOŚ w Gorzowie wraz z deklaracją opracowania niezbędnej dokumentacji projektowej, którą przekazano RDOŚ w październiku 2008.

Gubińskie mokradła należą do najcenniejszych terenów podmokłych województwa lubuskiego. Obszar rezerwatu leży w niewielkim obniżeniu terenu, w dolinie lokalnego ciek o nazwie Budoradzanka, prawobrzeżnego dopływu Nysy Łużyckiej, około 2 km na północny wschód od Gubina. W okresie powojennym, do końca lat 80. ubiegłego wieku obszar rezerwatu stanowił część lokalnego poligonu wojskowego, następnie teren przejęła Agencja Mienia Wojskowego, zbywając go obecnemu właścicielowi.

W rezerwacie stwierdzono 116 gatunków ptaków, ponad 100 to gatunki lęgowe lub prawdopodobnie lęgowe. Prawie 50 to gatunki zagrożone bądź rzadkie, zasługujące na specjalną uwagę i ochronę. Ponad 20 z nich to gatunki chronione w Unii Europejskiej, wymienione w załączniku I do dyrektywy ptasiej. Są to między innymi: bąk, błotniak stawowy, bocian czarny, czapla biała, derkacz, kropiatka, zielonka, gąsiorek, jarzębatka, kania czarna, kania rdzawa, rybołów, łabędź krzykliwy, rybitwa czarna, łabędź krzykliwy, rożeniec, zimorodek i żuraw. Dla wielu z nich obszar rezerwatu stanowi ważne miejsce lęgowe.

Utworzenie rezerwatu „Gubińskie Mokradła” obudziło nadzieję, że będzie to precedens dla rozwoju rezerwatowej ochrony przyrody na gruntach prywatnych, na wypracowanie zasad współpracy z właścicielami gruntów chcących na nich chronić przyrodę. Niestety, tak się nie stało.

Ochrona rezerwatowa, nawet na gruntach Skarbu Państwa, przeżywa spektakularny kryzys. W tym świetle gubińska inicjatywa tym bardziej jawi się jako światełko w ciemnym tunelu.

Staraniem właściciela o rezerwacie „Gubińskie Mokradła” wydano książkę autorstwa gubińskiego przyrodnika i autora zdjęć do tego artykułu – Juliana Lewandowskiego.

Więcej o rezerwacie: www.mokradla.pl.

Andrzej Jermaczek

